

Bemærkninger til lovforslaget.

Ved lov nr. 89 af 31. marts 1953 om distriktsjordemødre gennemførtes en gennemgribende revision af distriktsjordemødrenes økonomiske placering indenfor det offentlige lønsystem.

Revisionen foretoges på grundlag af de forslag, der indeholdtes i betænkning angående jordemoder-væsenet, afgivet den 22. januar 1952 af det af indenrigsministeriet nedsatte udvalg vedrørende fødsels-hjælp, jfr. Rigsdagstidende 1952-53, tillæg A, sp. 2699 ff.

Det var ved revisionen forudsat, at der først og fremmest foretoges en omlægning af distriktsinddelingen, således at der sigtedes mod, at en distriktsjordemoder normalt kunne påregnes at blive beskæftiget ved ca. 100 fødsler årlig, hvilket ansås for svarende til en rimelig og forsvarlig beskæftigelse. Allerede en sådan rationel distriktsinddeling ventedes at ville løse en stor del af de økonomiske problemer for distriktsjordemødrene.

Efter nyordningen betragtes distriktsjordemoderen som en af det offentlige ansat tjenestemand, der blot oppebærer en del af sin løn i form af frie indtægter, det vil navnlig sige sygekassehonorarer for fødselshjælp og honorarer for helbredsundersøgelser af svangre.

Selve lønningssystemet er indrettet således, at distriktsjordemødrene oppebærer en fast procentdel af en efter almindelige regler fastsat fuld tjenestemandsløn, der fingeres at svare til, hvad en distriktsjordemoder ville haft krav på, hvis hun skulle have oppebåret hele sin indtægt i form af løn fra det offentlige. Lønnen er fastsat til 3 000 kr. årlig, stigende i løbet af 15 år til 4 980 kr. I lønnen er indregnet det almindelige pensionsgivende tillæg, der ydedes statens tjenestemænd efter tjenestemandsløven af 1946. Der ydes reguleringstillæg og andre tillæg til imødegåelse af dyrtid efter de almindelige regler i tjenestemandsløven af 1946 og tilsluttende love (derimod ikke stedtillæg), dog ydes der til distriktsjordemødrenes lønninger altid tillæg efter satserne for forsørgere. Af de således fremkomne lønbeløb får distriktsjordemødrene i de første 15 år 55 pct. og derefter 60 pct., hvilket var beregnet således, at det i forbindelse med indtægterne ved en praksis på 100 fødsler årligt gav distriktsjordemoderen en tilsvarende indtægtsmæssig stilling som en kommunal spædbørnssundhedsplejerske.

I de distrikter, hvor det — navnlig på grund af geografiske forhold — fortsat er nødvendigt at have

„underbeskæftigede“ jordemødre, ydes der et særligt tilskud til lønnen, således at der til jordemødre med ansættelse i sådanne distrikter udbetales yderligere enten 5 eller 10 pct. af den fiktive løn.

For pensionens vedkommende blev ordningen den, at der blev tillagt distriktsjordemoderen fuld pension beregnet efter tjenestemandregler i forhold til den foreslåede fiktive tjenestemandsløn, hvorved pensionen i de aller fleste tilfælde kom til at svare til sundhedsplejerskens.

I tiden siden ikrafttrædelsen af loven af 1953 er der, således som det også var forudsat, nedlagt et ret betydeligt antal distriktsjordemoderstillinger, som ikke kunne antages at give deres indehavere tilstrækkelig beskæftigelse, og beskæftigelsen for tilgrænsende distriktsjordemødre er tilsvarende forøget. Medens antallet af distriktsjordemoderstillinger pr. 1. april 1951 var 467, deraf 435 under amtskommuner og 32 under købstadkommuner, var tallet pr. 1. april 1958 ca. 390, deraf ca. 360 under amtskommuner og ca. 30 under købstadkommuner. Som følge heraf har distriktsjordemødrene efter en af indenrigsministeriet foretagen opgørelse nu i betydeligt omfang 80-100 fødsler eller mere årligt. Nedlæggelsen af de små jordemoderdistrikter må antages at fortsætte i de kommende år, efterhånden som der bliver ledighed i distriktsjordemoderstillingerne.

På grundlag af de foreliggende oplysninger om distriktsjordemødrenes indtægtsforhold synes de i tiden fra 1952 til 1958 i det hele at have holdt ligestillingen med spædbørnssundhedsplejersker.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorledes distriktsjordemødrenes indtægtsniveau bør fastlægges ved en overgang pr. 1. april 1958 til aflønning efter principper svarende til principperne i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, bemærkes, at det oprindelig var tanken at udsætte fastlæggelsen af distriktsjordemødrenes nye løn- og pensionsordning, til der var truffet en ordning for de kommunale spædbørnssundhedsplejersker efter det nye system, idet distriktsjordemødrenes løn- og pensionsforhold muligvis herefter kunne fastsættes på grundlag af ordningen for spædbørnssundhedsplejersker. Da forhandlingerne om de kommunale spædbørnssundhedsplejerskers forhold imidlertid endnu ikke har kunnet afsluttes, har indenrigsministeriet efter stedfunden drøftelse med bestyrelserne for Amtsrådsforeningen i Danmark, Den danske Købstadfor-